

Franckesche Stiftungen zu Halle

**Pisně Duchownj Ewangelistské/ opět znowu prehlednuté/
zprawené a shromázděné: y také mnohé wnowě složené/
z gruntu a základu Pjsem swatch: Kecti a k ...**

[Ivančice], 1564

O Wíre w Boha Otce

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228805](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228805)

obcowánj/ věastenstwj/ chmeli v
giti zatracenj, **A** z swatých pať
obcowánj/ dáwat se odpustěnj/
sprawedlnosti dogiti/ wnj trwánj/
posmrťi věčné kralowánj: **W**po
slednj den wzkrěsěnj/ těl wěrných
obnowenj/ k prawicy powołánj/

požehnánj/ s Krystem nawěky pře
bywánj: **R**° **G** wěrnj tak wěc-
me/ wyznáwegme/ prawdě wjry
těto se vame: **R**° Prošmež Otce
swěho/ ať dá toho/ dogiti zde y wěc-
ně wšěho. Amen.

O Wjře w Boha Otce

Stworitele wšech wěcy.

K iij.

O ho genž dj, Já sem genž sem/
Wněmž wšě wšudy v či ně no/

znegme býti počátkem:
geť odněho stwořeno: **R**° **A** to

ne poča tým/ samým od se be/ od-

wěčno sti bytným/ genž geť sám w sobě/ wewššj dořonalo sti.

A Kromě něhož nic nebylo/ aniž
se co zgewilo: **A** lež on mage wso-
bě slovo/ genž snjm má byt zaro-
wno: **R**° **A** duch genž pochodj/ od
obogjho/ ay toť wěčna bytnost/ poč-
átku toho/ w počátku se zgewila.

A Když neyprw nebesa stwořil/ na
wysostech rozložil: **A** zemi sژی-
ly pospolně/ wpropašti nižšj stra-
ně: **R**° **A** swětlo přediwne/ swau
mocy stwořil/ odněhož geť hroz-
nau/ temnost oddělil/ to se stalo

o Wíře

spočátku. **A**lebesa diwně opla-
wil/ědyž gest nanich postavil:
* Stolicy své welebnosti/ plnau
saudu prawosti: **R**° Kdež se ge-
ho slawa/ stěw wswě gashosti/ a
tu odpocíwá/ wobleščych swattosti/
odjn sa sprawedlnosti. **A** Kdežto
Duchy vslechtile/ stwořil, wku-
řich rozdlně: * Byť gšanc gegi v
častnjcy/ byli y služebnjcy: **R**° W-
krásě gashj, slawnj/ předgeho twa-
řj/ stogjc předustognj/ stěwaučy w
swě zari/ tak ho ošlawowali. **A**
Znichž nejwyššj swětlonossě/ědyž
bral čest Božj nase: * Swržen do
lů dopropasti/ kšaudu Božj pra-
wosti: **R**° Swázan gsa řetězy/
welmi krutými/ neprawosti wšed-
cy/ se wšsemi swými/ wčemž stogj
bezpořanij. **A** Teyž Bůh y zemi oz-
dobil/ědyž gest tento swět stwořil:
* Oswiřiw brozně temnosti/ wy-
wedl zwody suchosti: **R**° Což wu-
kol oblohan/ wšudy otočil/ědyž
děl wody wzburu/ wywedl, posta-
wil/ a té gmeno dal nebe. **A** Na-
němž swěta stwořiw zřidil/ byť
tjm ošřřlku slaužil: * Země, wody
wrozdlnostech/ y wětry wswých
střytostech: **R**° Wšě různě roz-
stauěl/ každě přediwě/ zákony po-
ložil/ wšemu obzwl stně/ byť kaž-
dě pewně stalo. **A** Wrom wew-
šsem tworiw rozličnost/ spatřuge
se nežřřlnost: * Rozděl dnůw, ča-
sůw k službě/ zřidil k gegich potřebě
R° Wšě gedno prodruhé/ byť tak
trwalo/ není nepotřebně/ by ne-
slaužilo/ gedno každě druhemu.
A Podauž oblohan wěc diwnau/

včinil přerokšřnau: * **R**ag plný
diwných stromowj/ wrozličném
ozdobenj: **R**° Uanichžto owoce/
přewšlechtile/ krásy, chuti, wuně/
přewelmi libě/ mocy pať přjřřš diw-
ně. **A** I postavil prostřed něho/
strom žiwota wěčného: * **D**ruhé
nestihle maudrosti/ toliko k swě lj-
bosti: **R**° Byť sam dobré, zle, znal
wšě sebau nesa/ a té cti vžjwal/ wž-
dy sprawedliw gsa/ že on žlym wi-
nen není. **A** Ily wíř moc toho po-
čátku/ maudrost také dobroty: *
Kterak mnohé wěcy stwořil/ vžř-
tečně včinil: **R**° Přediwnyť gest
wzemi/ wewššech swých stěwčych/
o nadto pať w nebi/ bleškem pře-
stěwaučych/ stěwř se wswě weleb-
nosti. **A** Wtomtoť gest nejdiw-
něgšj/ že wten den posledněgšj: *
Stwořil tělo vslechtile/ zprachu
země nesličně: **R**° **A** to wradě zw-
láštnj/ swěho obmyslu/ čine twor
nejkráššj/ k swému obrazu/ kteryž
se w Krystu zgewil. **A** W kterěž
wdechł duffi žiwota/ wíř gata to
dobrota: * Byť gjm obe žiwo by-
lo/ wnitř duffe, zewnitř tělo: **R**°
A to nawěčnosti/ s Bohem zaged-
no/ gšlcy aučastnosti/ gemu podo-
bno/ wswattosti, wšprawedlnosti.
A Wteto nádobě hliněnně/ složil
dary rozličné: * **K**terauž gmeno-
wal Clowěkem/ zemnatým swým
včinkem: **R**° Gehož přenářamně/
welmi zwelebil/ědyž ho málo mě-
ně/ **A**ndělůw snřřil/ Pánem swěta
wřawil. **A** Stwořil geg w dwo-
gj osobě/ oba podobná k sobě: *
A Nuže, žemu křozpřozemj/ mřřř w-

nebi kwyplnění: R° Wnichž láska
středná k Bohu nadewše / rádně
přebýwala / byt sebe y wše, wswat
tosti milowali. Wnichž bylo
swětlo maudrosti / vmění prawd
známosti: R° Duch powolný, mysl
čistá / žádost swatá, rádná, ctná:
R° Wsše lita duse moc / tak posta-
wena / wmezech, swých swatá ct-
nost / přimich se stwěla / gatž saud
prawdy wšázal. Tuf switila my-
sli prawost / y vmyslůw vpřimnost
R° Sprawedlnost, saudowé přimj /
wssemu tworů přigemj: R° To
y giné slawně wnich spatřowáno /
a bez zaster gasně / bylo widno / w
středném wtěsenj. Jaká mysl
wsflechtlost / byla wnich prozřete-
lnost: R° Že sau skutky Páně znali
diwně twor prohládali: R° Ogak
wtěsené / stworenj bylo / wecti po-
stawené / bezstrachu stálo / wrado-
sti a wrozkosti. Předobry Bůh
nadto wyše / wwedl ho wswé roz-
kose: R° Aby owoce Ragského /
požíwal, krom gednoho: R° To-
ho aby nechal / ge° samému / hned
tému nesahal / gináč kzelému / přig-
de ožiwoť wěčný. Smrt geg
sehlrj, žrati bude / aniž ho gak zaži-
we: R° Tak mu hogny pokrím ži-
dil / tělu, dussi připrawil: R° Aby
mohl žiw byti / wewši rozkosti / v
žiwage Ragských / mnohých owo-
cy / wrozličné pochotnosti. Ny
toť dšlo Boží prwnj / skutkůw ge-
ho stworenj: R° We Ctenj se nám
zgewuge / a kwyře přisluhage: R°
Bychom kypoznanj / Boha pra-
weho / přisli tak k spasenj / strz wi-

ru wneho / kteraž nás sam daruge
Budiž Pánu Bohu chwála
w Cyrkwi swaté wzdawána:
R° Stačoweho oswjcenj / wstutku
geho stworenj: R° O deyz wwcást
nosti / tak přeslawneho / byti, wpo-
dobnosti, obrazu twého / w Kry-
stowu obnowenj. R° Abychom
dědictw / wěčné pgali / wnebestém
králowstw / snjm přebýwali / na-
wěky wěkůw amen.

Jakž prwni Clowěk wvěřil: S wj.

Dyž nám se Bože chwa-
liti / wprawde twe wš-
dycky bezpřestánj ctiti /
kteraž nám hrššným
zgewuges / nás zpřehrozných swé-
ta temnosti wyprostuges. To-
hožby žádný newědel / ani otom co
powěditi vměl / že by Bůh byl w-
swé bytnosti / stwořitel nebe, země,
wssech giných bytnosti. Nebo
tě žádný newidel / maudry se toliť
otobě domešlel / ale ty sam se we-
domy / oznámil sy sebe / gsa swědek
wjry hodny. Stwořils nás k
sobě podobně / abychom byli kecti
a kchwále twe / obraz twůg w sobě
nesauce / switil naswete / gasněgi
nežli Slunce. Sprachus země
tělo stwořil / a zewnitřního cłowě-
ka učinil / byt byl twor země ney-
krašši / a přibytel Boha swého
neyrozkošněgšj. Zpřisobněs ze-
wnitřnj audy / postavil, a dal kaž-
dým zwlaštnj dary / byt tělu přis-
luhowali / gedni drubě bezporusse-
nj wžoy chowali. Takš audum

X
m.

o Wíře

zakony wydal/aby každý naswém
místě zůstával/ povinnoť svou
wždy konage/sam zsebe gednotu té
la zachowáwage. **A**lle wnitřní
ho člověka/dussi žiwau wto tělo
twá moc wdechla/aby duch twůg
wnj přebýwal/ strze ni powšsem té
le y audech kralowal. **W**nijš
mocy diwne připravil/ a ge dary
mandrosti své obdařil/ gimizby
tweho obraza/přirození, geho w
sobě byla včasna. **D**ar wjry,
lásky, nádege/dal sy mu wmysl w
srdce, wpamět zákoně/ a tak na-
zemi sameho / swětle m gasným, y
každau ctnostj ozdobil ho. **B**yť
strz to stebau wgednotě/wšj
wal wždy rozkošneho počoge/
a ztoho sprawedlnost k Bohu/w
téle konal y kblížim y kowšsemu
tworu. **T**ak předtebau wždy
choditi/měl, y nadewšim swětem
panowati/cině prawdu a sprawe-
dlnost/wtom setrwage přigiti, w-
nebestau radost. **T**oť obraz Bo-
ha žiwého/žiwý přistrogen odně-
ho same°/střwaucy wnitř,zewnitř
swattostj/podobně gaťo Bůh wšse-
likau sprawedlnostj. **W**němž ne
bylo žádné wady/sam Bůh widěl
že wšse dobré gest wšsady/ protož
mu se wněm slibilo/srdce ge° Bo-
ha horliwě milowalo. **C**htěls
by wto člověku swatěm/wpodob-
nost w obraz Boží vciněnem/wi-
děl tebe Boha swého/každy twor-
cil tě, a geg měl za Pána swého.
Poddan mu byl gaťo tobě/slau-

žil, někda wničemž se ho nehroze/
tak ho byl sobě připravil/wšse°
tworu zřetel, naň a k němu obrátil
Byloť mýlo naň hleděti/ a na-
gegich gasnau twať popatřiti/ o
gaťau radost wtom měli/ když
sau střwaucy obraz Boží w sobě
wideli. **A**ly toť giž hřichem z-
traceno/a nadto duše y tělo zka-
ženo/neně k tomu podobenstwj/
wšseťy gest posedlo šabelské vča-
stenstwj. **G**iž wtemnostech pře-
býwáme/hřichu gedni wdruhých
se wždy hrozíme/ a wšsť otom
kdoby wěděl/kdyby Bůh slowem
swým nám toho nepowěděl. **O**ně
nám zgewuge tagemstwj/
chtě nás nawrátiti wswě včasten-
stwj/proněž obraz nowý stwořil/
střzeněgžby nás y došlawy své při-
wodil. **W**němž plnost Božská
přebýwá/ moc spasenj w sobě do-
statečnau má/genž gť Gejšš Kry-
stus Pán náš/ kteryž odwěcnosti
byw w Otcy miluge nás. **G**e-
hož Adam gest příkladem/ on ho
zas wpořutě hřicha včasten/geden
druhým kupoznání/ tak přichází
y wěrný člověk k ošwícenj.
Otoť Otce dělugeme/ a ce-
lým srdcem se dowěrugeme/ že zka-
zy našj litugeš/ natať slawné dšlo
rukau swých, pamatugeš. **W**-
cos ráčil započiti/ráčiz až do kon-
ce nás napraviti/atbychom twá
sláwa byli/ a té s Anděly nawěky
wěťaw chwalili. Amen.

Tcowsťwj wěcne Otce wěcneho/genz gest půwod wsseho

zwelebugme w swém ponjze n/ ěkau ce ge mu ěo sta we n.

X
U.

D Otce odžádneho nezplozený/ o-
wssem nestwořený/ ty máš Syna
sobě rovného/ wždycky gednoro-
zeného. **S**trze negz sy a wnem
stworil wnebi/twor každy, y wze-
mi/ částku gim dobroty vdeliw/ a
tak se wswě lāsce zgewiw. **J**ako
kamenj drabě přestřwaucy/ zplo-
dil sy swau mocy/ ěury Andělské
na wysosti/ nebeské diwne gashosti
Clowěka wedwogim přirozenj
krásneho nazemi/ tělo hmotné du-
ši přediwau/ duchownjm two-
rim podobnau. **T**ělo swatě do-
brě sgednoceně/ wžadostech žijze-
ně/ ěterez se giž wždy samo ěazy/
prohřich Boha welmi mrzy. **D**uši
žiwota Božjho plnau/ swa-
tau sprawedliwau/ rozumem, pa-
mětj, a wůlj/sgednocenau sBožj
wůlj. **T**uť giž tělo hřicha vmrt-
wuge/ ě Boha zbawuge/ ta gsuc-
slowu prawdy newěrna/ wždy lež-
zaprawdu přigimá. **A**ly giž gť
rozum, pamět, y wůle/ přewrácen
potěle/ slepota ělowěka posedla/ ězi-
sablowně podmanila. **G**emužs
slowo wśroce y wgazyě dal/ aby
wyprawowal/ tagemstwj twá w-
śrocy složena/ ěcti ěchwale twěho
gměna. **W**ěnim sy snjm smkau

wu otcowsťkau/ wśji miłosťi plnau/
aby duši swau nasycowal/ **R**ag-
stým owocem zachowal. **P**řed
smrtj paě spilnostj vcházal/ zďřewa
toho negedl/ genz mělo owoce v
mēm/ dobroho, zleho wědenj. **S**wěd-
ce že gaěz zneho bude gisti/
hned smrtj vměti/ musy, a tebe Ot-
ce swěho/ rozhněwa dobrotiwě-
ho. **C**htěls aby stebau nawěky
žiw byl/ Syny twě rozplodil/ ěte-
řjzby twá ěest, sláwa byli/ wnebi s
anděly byt měli. **A**ly ty sy wřěcech
swych sprawedliwý/ zůstal wěrný
swatý/ ale oně wjry nezachowal/
ducha ěžiwě wśe přigal. **A** wto
syny twěho hněwu zpłodil/ naswě-
ťe rozmnožil/ gaěyž strz to wśobě
wěnen/ každyě syn nese obraz ten.
Hodně sy naněg hněw swōg wy-
pustil/ a gemu zlořadil/ wśaks w-
tom Otcem byti nepřestal/ ěstus
mu ěupořanj dal. **P**ostawiwo
geg sďablě wneptřatelstwj/ a swěd-
ce wjřezstwj/ nadnim, strze to ženy
sýmě/ takś ho pgal wnowě smkau
wě. **W**ěterauz sy dal y Syna
milěho/ gednorozeneho/ aby gsa
Syn twōg nestwořený/ byl ělo-
wěť znownu stwořený. **S**trze
něyžby byli wykupeni/ a znownu
B b b ij.

naklonnosti/aby sli poswe ljubosti.
I Docelaj san odwraceni / we-
 wsech mocech prewraceni/ zadeny
 neciny dobroho/ nez myssleni srede
 sweho. **I** Coz gest wstocy gich slo
 zeno/ wseckot k tomu obraceno/
 rozum, pamet, wile, milost/ y w-
 ssech audiu tela zchopnost. **I** Ja
 zyť gegich mluwj lestne/ zle wzdy
 wstocy lezi tagnu/ rty libymi ge
 skrywaji/gako had w sobe ged ma
 gi.

E Ty wnas Pane sam hrijchy
 znas/ Duchem swym ge znati da-
 was/ skrz slowo swe wstocy wlate/
 duchu wstutku ostrijane. **I** Spra-
 wedliwy sy wrecech swych/ nenje
 zadne vfony wnich/ wotom to swe
 dectwo dawaji/ wsticni k doz w-
 dobrem pracuji. **I** Gichs widel
 brozne swjranj/ rukau zalostne lo-
 menj/ co rodicku, an vpegi/ nadtať
 zlym swym narikaji. **I** Hned zda
 leka sy ge slyssel/ z lhosti sy gim w-
 sticj wysseľ/ aby gim pomoc wcinil
 a ge recmi swymi tessil. **I** Kta, co

tať přehrozně křičís/ nad svým po-
 třením, a vpiš/ rána twá nezhogi-
 tedlná/ nenje tobě kdo spomoha.

I Jáť ránu twau wvázati/ sam
 chcy neduh twuig zhogiti/ wstacť
 kážně stebe nesegmu/ až tě zas k
 zdravj přivedu. **I** Těs se tomu
 dusse wěrná/ hrijchu y bjdý čitedlná
 wěrnýť gest ten genz zaslubil/ což
 částkau giž y naplnil. **I** Wvázal
 natu twau ránu/ mast žiwota při
 prawenau/ Syna swého w wmu-
 čenj/ wzkrisseneho wzwelebenj. **I**
 Tenť tě dotonce vzdrawj/ když tě
 wzkrissý a oslawj/ odegme plác a
 kwslenj/ a dá wěcně wtessenj.

I Genz widjs naše zkaženj/ a
 dals tať dobru naděgi/ rač nás
 wto oswěcowati/ deyz nám hrijch
 náš wzdy wje znati. **I** Stbychom
 se wzdy kořili/ té twé milosti vžili/
 zbawiz mrtwošti swědomj/ wdu-
 chu hrijchaw newáženj. **I** Deyz
 at nadnimi kwsljme/ dokudž kdra-
 wj nepřigdeme/ prázdni sine swět-
 stých wesselj/ ty buď naše wtessenj.

O brodj nj Boha Otce ne be ské ho/ wizme, kte rež čí nj

one každého/ zpanhé mi lo sti své, duchu y tě lu/ dá wa ge hog-

nau potřebu.

I Duchu wěrau, lastau swatau na

plünge/ w naděgi milosti své zdrži-
 ge/ sprawednost k Bohu y k bliž-
 ním činiti/ dáwa promi se zapřeti.
I Zle smysly y žádosti w sobe mrt-
 B b iij.

X
vi.

swau přestědrau ráčils Pane zge-
witi/ kdyžs ráčil zaostatky obět za
chutnati/ wsmilauwu snimi/ y sew
šemi, gegich potomky/ wgiiti, a při
sahan gi utworditi/ že chceš hřichy
gegich snášeti powšse wěty: *W-
šemu swětu dobře činiti nepřestati
den, noc, leto, zymu, seti, žen, wždy
dávati/ gims požehnal/ bázeň w-
swět dal/ byt geg osedli/ bliznim
šlody, nečinje žádné křivdy/ wbaž
ni sandu twého/ a meče, w něm byd-
lili: R° Wtē smilauwē wšickni po-
narodech tē wždy ctili/ ti kdož sau
báznj twau, wšrdecy swázani byli/
Tare sšyny/ Job spřátely/ tež Abi-
melech/ Getro, Týrus, pobožný
Kornelius/ lid mnohý a Králowé
zwláště Melchysedech. Wšpra-
wedlnosti tē tebe sau následowali/
wšsem napořád dobře činiti praco-
wali/ protě trpěc tē wždy chwalje
swě dobře wtobě/ pokládali, sew-
šimě se poraučeli/ žádagjce ošem
w oko, widěti tebe: *Ginj myšle
njimi swými wzmařenj přišli/ když
poznawšse tē, čest twau natwäg
twor přenesli/ gichžs wtom nechal
a ge wydal/ wžadosti hřišně/ aby
wšse zlé sami wwedli nase/ měli pro-
ti sobě swědka tē y šroce swě: R°
Pamatowals nasmlauwu wšer-
taužs s Otcy gich wšsel/ wšsaks
wždy lázeň wedl až y kralowštwj
přenášel/ showjwage/ wšazuge/
sand swüg budaucy/ kdežs řečl
krew každau gegich zewšsech ru-
kau/ lidštych, y howad wyhledá-
wati swau mocy. Abraham

ztech zewšsech wywolils awywedl
aby zněho budaucně spasenj wšsem
přiwedl/ kdožby koli/ tē hledali/ kte-
rěho wětu/ a wplnosti času tē twé
milosti/ wětili že sau tobě milj/ w-
tom semenu: *Gemuzs ráčil sli-
by swě otom včiniti/ y wsmilau-
wu dwogitau zákoně snjm wšro-
čiti/ gině wšsecky sgich národy/ w-
tom pominauti/ nato potom w-
geho rod zákon dáti/ ginych wšsech
bez zákona wgich cestách nechat:
R° Stěmi podle toho wšseho sy
wždy nakládal/ prawdy spasenj
swěho, příklad nanich dáwal/ y Da-
wida, Šalomaua/ nato wnich
wzbudil/ genu šlbiw a proroky
ošwědčiw/ dáti požehnanj y wěčné
kralowánj.

Wěrný gšy a prawý wždy
ky Pane wšecch swých/ a swatý
wewšsech těch zamluách milo-
stiwých/ kterež držjs/ wěrně plnjš,
až y wtento wět/ wtoms hogněg-
šj/ čimž neprawost gest wěššj/ w-
němžby beztwě pomocy/ nebyl spa-
sen člověk: *Syna swěho proběj
chy náše, ráčils zbíti/ a yhned zas-
se ztoho wěčné geg spasyti/ snjmž
wěrněho/ poslušněho/ k křži přibj-
gš/ a tu hněd wšpasenj swě, geg v
wodjš/ y wnađegi budaucyho wz
křšsenj plodjš: R° Gistě sy wššcti
a chwalý odevšsech hodný/ a a by
wtē daušsal každý naswět zroze ný
smilauwu twau znal/ wni se pod-
dal/ tobě k šlauženj/ wšprawedln-
šti sewššj trpěliwosti/ o deyz nám
wtom pewně štati až doškončenj.